

[Elisa Petersen.]

gørelse til en Husmoders og Moders Gerning rejstes. Dette Krav rejstes særlig af een Kvinde, Fru Birgitte Berg-Nielsen. Utrættelig pegede hun paa, at det var af den allerstørste Betydning for Staten, at Husmødrene dygtiggjordes saaledes, at de økonomisk og ernæringsmæssigt var i Stand til at yde det bedste. Husøkonomi er Statsøkonomi, gentog hun atter og atter. Fru Berg-Nielsen var Medlem af Dansk Kvindesamfunds Hovedstyrelse, og denne Forening kom derfor fra første Færd med i Arbejdet for at dygtiggøre Husmødrene. Det var saaledes paa Initiativ af denne Forening, at Fru Berg-Nielsen ved et Møde i Sorø talte for Oprettelsen af en Husmoderskole dér. Det gav Stødet til Oprettelsen af Sorø Husmoderskole, den første Husmoderskole her i Landet, hvor der gaves saa vel praktisk som teoretisk Uddannelse. Og det gav tillige Stødet til, at en anden Kvinde, der ogsaa kom til at betyde umaadelig meget i Retning af at faa Interessen for og Forstaaelsen af en Husmoders samfundsmæssige Gerning vakt, kom frem. Denne anden Kvinde var Fru Magdalene Lauridsen, der sammen med Fru Eline Eriksen oprettede Sorø Husholdningsskole. Disse to Kvinder, Fru Berg-Nielsen og Fru Lauridsen, er efter min Mening de to, der har betydet mest for Husholdningsskolens Fremme herhjemme.

Nu voksede saa Skolerne op. Efter Anmodning fra De sjællandske Landboforeninger optoges der i 1903—04 en Bevilling paa Finansloven paa 3 000 Kr. til Uddannelse af Kvinder, der som Lærerinder maatte ønske at forestaa Husholdningskursus, og i December 1904 indgav De samvirkende danske Landboforeninger Andragende til Kultusministeriet om, at Husholdningsskoler, der opfyldte de Betingelser, Ministeriet maatte forlange, godkendtes i Lighed med Landbrugsskoler, saaledes at uformuende Kvinder, der ønskede at søge de Skoler, kunde faa Statshjælp dertil paa samme Maade, som unge Mænd faar det til Ophold paa Landbrugs- og Højskoler, idet man gaar ud fra, at disse Husholdningsskoler maa betragtes som Kvindernes Fagskoler. Samme Aar rejste Dansk Kvindesamfund Krav om Statsanerkendelse af Husholdningsskolerne. I 1906 andrager Foreningen af Husholdningslærere og -lærerinder om Understøttelse saavel til trængende Elever som til Drift af Skolerne, og de jydsk Landboforeninger andrager om, at der maa blive ydet Husholdningsskolerne og disses Elever samme Statsunderstøttelse som den, der blev tildelt Landbrugsskolerne. Landbo-

foreningerne forstod fra første Færd Kvindernes Krav, naar de drog Parallellen mellem Landmandens Dygtiggørelse paa hans Omraade og Husmoderens Dygtiggørelse paa hendes Omraade.

I 1906 blev den første Kommission angaaende Husholdningsskolerne nedsat. Den afgav ret hurtigt Betænkning, men udtalte heri, at Husholdningsskolerne endnu var saa nye og befandt sig paa saa tidligt et Stadium af deres Udvikling, at man burde være varsom med at fastslaa Normer, hvis Hensigtsmæssighed ikke lod sig overse, og som derfor muligt senere kunde skade. For øvrigt var Kommissionen klar over, at hvad der navnlig burde overvejes, var Skolernes Inddragelse under Højskolebestemmelserne, saa Husholdningsskolerne lovmæssigt set kom til at staa ved Siden af Landbrugsskolerne. Men, indtil videre fra-raadede man, at lovgive paa dette Omraade, men foreslog, at der paa Finansloven, optoges en Bevilling til Elevunderstøttelser paa 20 000 Kr., hvilket forholdsmæssigt vilde svare til den Understøttelse, der ydedes Landbrugsskolerens Elever. Dette førte til, at der blev optaget en Bevilling paa Finansloven paa 12 000 Kr. til Elevunderstøttelser m. m., og det fremhæves her, at ingen Skole bør kunne komme i Betragtning ved Fordelingen af Elevunderstøttelser, medmindre den har modtaget Ministeriets Anerkendelse efter Undersøgelse af en dertil udnævnt tilsynsførende. I en ministeriel Bekendtgørelse af 1907 fastsættes der nu Regler for Anerkendelse af disse Skoler: Skolen skulde have virket i mindst 2 Aar og i hvert af disse have været besøgt af mindst 10 Aarselever, den skulde have Kursus, der havde en Varighed af mindst 5 Maaneder, og der skulde gives mindst 36 Timers ugentlig Undervisning, fordelt med 12 Timer til praktisk Køkken-gerning, 12 Timer til Rengøring, Vask, Strykning samt Syning, og 12 Timer til Teori, og ingen Elev kunde faa Statsstøtte til kortere Kursus end 5 Maaneder. Paa Grundlag af dette Cirkulære har Skolerne saa lagt deres Arbejdsplan, og arbejdet sig frem.

I 1912 fremsendes derefter fra Bestyrelsen for Foreningen af Husholdningslærerinder og -lærere et Andragende om, at Husholdningsskolerne maa blive ligestillede med Høj- og Landbrugsskoler. Men heller ikke denne Gang fandt Ministeriet Tiden, at være inde til at skabe en retlig Ligestilling mellem de omtalte Skoler. Man var bl. a. bange for, at Formen for Husholdningsskolerne, Blandingen af den teore-